

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.571/2013/3.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a jogtanácsos által képviselt Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2.M.133/2013/3. szám alatt indított és a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. május 13-án kelt 2.M.133/2013/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.133/2013/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága - a felperes 2012. január 30-i igénybejelentését elbírálván - 2012. április 24-én kelt határozatával 2012. január 1-jétől 51.150 forint rokkantsági ellátást állapított meg, amelyet utóbb, a felperes fellebbezése alapján 65.100 forint/hó összegre módosított.

A másodfokú társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozatot 2012. május 23-án azzal az indokolással hagyta helyben, hogy a felperes a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (Mmt.)

1. § (2) bekezdés 3. pontja szerinti referencia-időszakban nem rendelkezett 180 naptári napi jövedelemmel, ezért a havi átlagjövedelem összege - az elsőfokú határozatban foglaltak szerint - a minimálbér összege (93.000 forint).

A munkaügyi bíróság az Mmt. 1. § (2) bekezdés 3. pontja és 11. § (1) bekezdése megsértése miatt a másodfokú társadalombiztosítási határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú szervet új eljárásra, az ellátás összegének a felperes 2010-es havi átlagjövedelme alapján történő megállapítására és 2011. július 1-jétől történő folyósítására kötelezte.

Az ítélet indokolása szerint a felek között nem volt vitás, hogy 2011-ben a felperes Mmt. szerint figyelembe vehető átlagjövedelme a minimálbér volt, ezért a bíróságnak arról kellett állást foglalnia, lehet-e az Mmt. 11. § (1) bekezdésében szereplő jogosultsági kezdő nap az Mmt. 2012. január 1-jei hatályba lépését megelőző nap.

Az ítéleti érvelés szerint az Mmt. 11. § (1) bekezdése egyértelmű abban, hogy a legkorábbi jogosultsági időpont - „mindentől” függetlenül - a kérelem benyújtását megelőző hatodik hónap első napja lehet. A jogalkotó - a rendelkezés nyelvtani, logikai és rendszertani értelmezése szerint - nem kívánta korlátozni a jogosultság kezdő időpontját 2012. január 1. napjában, a jogosultsági feltételekkel korábban is rendelkező személyek az Mmt. hatályba lépésével a kérelmük benyújtását megelőző hat hónapra visszamenőleg jogosultságot szerezhettek az ellátásra. A felperes egészségi állapota 2011. február 1-jétől 20%-os mértékű, ezért részére az ellátás a kérelme benyújtását megelőző hat hónapra, vagyis 2011. július 1-jétől jár, amiből az is következik, hogy esetében az Mmt. 1. § (2) bekezdés 3. pontjában írt referencia-időszak a 2011. július 1-jét közvetlenül megelőző naptári év, azaz 2010. Mivel a felperesnek 2010-ben volt munkaviszonyból származó, pénzbeli egészségbiztosítási járulékalapot képező, a minimálbérnél magasabb összegű jövedelme, a társadalombiztosítási szervek által megállapítottnál magasabb összegű ellátás illeti meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és új határozat hozatalát kérte az Mmt. 1. § (2) bekezdés 3. pontja, 11. § (1) bekezdése, 29. § (2) bekezdése, 30. § (4) bekezdése és 31. § (2) bekezdése megsértésére hivatkozva.

Érvelése szerint a bíróság helytelenül, az Mmt. 2. § (1) bekezdésével ellentétesen állapította meg, hogy 2011. július 1-jétől jár az ellátás, a felperes ugyanis 2011. december 27-ig munkaviszonyban állt, azaz kereső tevékenységet folytatott, így a jogosultsági feltételeknek csak 2011. december 28-ától felelt meg.

Az Mmt. szerinti ellátásra a felperes ez utóbbi naptól sem tarthatott igényt, az Mmt. 30. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozattétel esetén ugyanis a 30. § (4) bekezdés a) pontja alapján a 2011. december 31-én hatályos szabályok szerinti ellátásra szerezhette jogosultságot. E szabályozásból következik, hogy az Mmt. szerinti ellátások a 2012. január 1-jét megelőző időszakra - a kérelem benyújtásától függetlenül - nem állapíthatók meg. Ezért az Mmt. hatályba lépése előtti időszakra a 11. § (1) bekezdése sem alkalmazható, a rendelkezés csupán a jövőre állapít meg „időbeli korlátot” a visszamenőleges igényérvényesítésre vonatkozóan.

Az alperes szerint az Mmt. 30. § (4) bekezdés a) pontjával és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (1) bekezdésével is ellentétes az az ítéleti következtetés, miszerint a kérelmüket 2011. december 31. után benyújtott személyek a megelőző hat hónapra az Mmt. szerinti ellátásokra válhatnak jogosultakká. A felek között a jogviszony 2012. január 30-án a kérelem benyújtásával jött létre, azt az Mmt. 2012. január 1-jén hatályba lépett rendelkezései alapján kellett elbírálni. Az Mmt. szerinti ellátásokra való jogosultság kezdő napja 2012. január 1. előtti nap nem lehet, amiből következik, hogy a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év, a referencia-időszak a 2011. év, az ellátás folyósításának kezdete pedig 2012. január 1-je. Ezt az értelmezést támasztja alá az Mmt. 14. § (3) bekezdés b) pontja is, amely szerint az állami adóhatóságnak a havi átlagjövedelem meghatározásához a 2010. december 31-ét követő időszakra vonatkozó, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 31. § (2) bekezdésében meghatározott bevallásban bevallott pénzbeli egészségbiztosítási járulékalapot képező havi jövedelmi adatokat kell közölnie, ami a 2011. január 1-jét megelőző időszak referencia-időszakként való figyelembe vételét kizárja.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem - az alábbiak szerint - alapos.

A peradatok szerint a felperes 20%-os egészségi állapota 2011. február 1-től állt fenn, táppénzben 2011. március 24-től 2011. december 27-ig részesült. A felperes 2012. január 30-án előbb rokkantsági nyugdíj iránti igénybejelentést terjesztett elő, az igénybejelentő lapon a munkaviszonya megszűnése időpontját 2012. január 29. napjában jelölte meg, az ellátás megállapítását 2012. január 30-tól kérte. 2012. január 31-én a felperes egy a megváltozott munkaképességűek ellátása iránti igénybejelentést is előterjesztett, amelyben a kereső tevékenységgel járó jogviszony

megszűnését 2011. december 27. napján jelölte meg, az ellátás megállapítását pedig 2011. december 28-tól kérte. Ezt követően, az alperes jogelődjének az Mmt. 30. § (3) bekezdése alapján történt felhívása alapján a felperes 2012. február 3-án úgy nyilatkozott, hogy kérelmét az új típusú ellátásokra is fenntartja.

A munkaügyi bíróság által felülvizsgált határozatokban a társadalombiztosítási szervek az Mmt. szerinti ellátást - a felperes nyilatkozatára is figyelemmel - helyesen állapították meg 2012. január 1-től kezdődően. Az Mmt. a megváltozott munkaképességű személyek számára 2012. január 1-től vezette be az új típusú ellátásokat, a rokkantsági és rehabilitációs ellátást [Mmt. 29. § (1)-(2) bekezdés], a törvény - sem a „Záró rendelkezések” alatti átmeneti szabályokban [Mmt. 30. §], sem másutt - nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely az új típusú ellátásokra való jogosultság megállapítását a 2012. január 1. előtti időszakra vonatkozóan lehetővé tenné. Az Mmt. rendelkezései alkalmazása során azonosan foglalt állást a Kúria a BH 2014. 160. számon közzétett eseti döntésében is.

Az Mmt. 11. § (1) bekezdése, amely szerint a rokkantsági ellátás a jogosultsági feltételek bekövetkezésének napjától, de legkorábban a kérelem benyújtásának napját megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg, igényérvényesítési szabály, amely önmagában nem keletkeztet jogosultságot a 2012. január 1-től bevezetett új ellátások korábbi, az Mmt. hatályba lépése előtti időszakra történő megállapítására. A rokkantsági ellátás 2011. július 1-től való megállapítására vonatkozó igényt egyebekben a felperes sem terjesztett elő, és a társadalombiztosítási határozatok bírósági felülvizsgálatát sem az ellátás kezdő időpontjának téves meghatározása miatt kérte, hanem azért, mert az alkalmazott számítási mód alapján, a minimálbér alapul vételével - figyelemmel a 2011-es évben önhibáján kívül táppénzben töltött időre is - az ellátás rendkívül alacsony összegben került megállapításra.

A felülvizsgált határozatban a felperes rokkantsági ellátásának összege az Mmt. 12. § (1) bekezdés d) pontja és 1. § (2) bekezdés 3. pontja alkalmazásával került megállapításra. Az előbbi rendelkezés az ellátást a havi átlagjövedelem 70%-ában, de legalább a minimálbér 55%-ában, legfeljebb 150%-ában rendeli meghatározni. A havi átlagjövedelem fogalmát az 1. § (2) bekezdés 3. pontja 2012. január 1. és 2012. december 31. között a következőképpen határozta meg: „a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári évben (a továbbiakban: referencia-időszak) elért, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem (a továbbiakban: jövedelem) napi átlagának 30-szorosa; ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa; ha a jogosult

ebben az időszakban, valamint a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel vagy egyáltalán nem rendelkezik jövedelemmel, a minimálbér összege".

A munkaügyi bíróság a jogerős ítéletben az általa alkalmazott, „a perbeli időszakban hatályos” rendelkezésként az Mmt. 2013. január 1-től hatályos, az egyes törvényeknek a központi költségvetésről szóló törvény megalapozásával összefüggő, valamint egyéb célú módosításáról szóló 2012. évi CCVIII. törvény 30. § (1) bekezdésével módosított 1. § (2) bekezdés 3. pontját idézte, amely – a korábbi szöveghez képest – azzal egészült ki, hogy „ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, ha az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni”. A 2013. január 1-től hatályos rendelkezés a felperes 2012-ben benyújtott és 2012-ben jogerősen elbírált igénybejelentésére figyelemmel nem volt alkalmazható, így az ellátás összegének megállapítására az Mmt-nek a társadalombiztosítási határozat meghozatalakor hatályos 1. § (2) bekezdés 3. pontja utolsó fordulata alkalmazásával jogszabálysértés nélkül került sor.

A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a munkaügyi bíróság téves jogértelmezés eredményeként jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az Mmt. szerinti ellátásra az Mmt. 11. § (1) bekezdése megsértése miatt 2011. július 1-től jogosult, valamint hogy az alperes az ellátás összegét az Mmt. 1. § (2) bekezdés 3. pontjába ütközően határozta meg. Ezért a jogerős ítéletet – a felülvizsgálati kérelemben felhozott további kifogások vizsgálatát mellőzve, a Pp. 275. § (4) bekezdése alkalmazásával – hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

A felek a bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeik megtérítését nem kérték, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján e tárgyban mellőzte a határozathozatalt.

A Kúria az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. szeptember 8.

Dr. Zsanthy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő